

august 2020

Rådet for Grøn Omstillings midtvejsrapport for 2020 og handlingsplan for 2021

- "Aktiviteter til opnåelse af energieffektivitet i bygninger/SMV'er og transport".
Projekt nummer s2014-768

Indledning

Energifonden besluttede i 2014 at yde et årligt tilskud til Det Økologiske Råd (nu Rådet for Grøn Omstilling) på 3 mio. kr. pr. år i årene 2015 til og med 2020. Fonden godkendte i marts 2020, at Rådet for Grøn Omstilling kan overføre i alt 1.9 mio. kr. til 2021 for dermed at lette overgangen til tiden efter, at fonden ikke udbetaler midler til Rådet. Godkendelsen er under forudsætning af, at midlerne anvendes senest ved udgangen af 2021.

Bevillingen er jf. den indgåede kontrakt af 29. oktober 2014 betinget af, at Det Økologiske Råd (nu Rådet for Grøn Omstilling) senest to uger før første bestyrelsesmøde i 2. halvår, hvor resultater og handlingsplan godkendes, afleverer en rapport (i Regelsæt benævnt Midtvejsrapport), hvor der redegøres for perioden, der er gået, samt en handlingsplan for det kommende kalenderår indeholdende budget for perioden.

Bevillingen skal jf. kontrakten anvendes til projekter inden for nedennævnte hovedindsatsområder og sikre videreførelse af "det lange seje træk" og den samarbejdende og involverende brobygningsrolle, som Det Økologiske Råd (nu Rådet for Grøn Omstilling) hidtil har varetaget.

Arbejdet struktureres inden for følgende hovedområder:

1. Indsats vedrørende energibesparelser i bygninger
2. Indsats vedrørende energibesparelser i små og mellemstore virksomheder
3. Indsatser på transportområdet
4. Tværgående initiativer, som bl.a. understøtter de tre ovenstående samt deltagelse i arbejdsgrupper, råd m.v.

Disse indsatsområder vil hver især indebære vidensindsamling samt strategi- og debat-udvikling såvel som netværksarbejde og formidling. Vidensindsamling, strategi-udvikling, networking og påvirkning vil bl.a. ske via dialog med relevante aktører og gennem deltagelse i udvalg og arbejdsgrupper med alle relevante parter i Danmark og det øvrige Europa.

Rådet for Grøn Omstilling prioriterer, at pludseligt opståede opgaver, som følge af nye politiske tiltag, udspil fra regeringen og EU-Kommissionen, ændringer i vores omverden, gode ideer og andre "hændelser", der kræver hurtig reaktion, kan løftes i det daglige arbejde.

Projektets gennemførte og planlagte indsatser og aktiviteter frem til medio 2020 er oplistet nedenfor. Der er herunder beskrevet hvilke indsatser, Rådet for Grøn Omstilling forventer at arbejde med i resten af 2020 og i 2021. Tiltagene fremover er udtryk for, hvad Rådet for Grøn Omstilling medio 2020 forventer kan være relevant i 2021. Endelig er budgettet for 2021 beskrevet sidst i denne afrapportering.

Afrapportering 2019 - 20 og handlingsplan 2020 -21

Generelle aktiviteter

Råd og udvalg: Et af Rådet for Grøn Omstillings stærke kendetegn er, at vi deltager konstruktivt og aktivt i en lang række samarbejder for herved at styrke og påvirke den generelle og specifikke danske fastlæggelse af ambitiøse energi- og klimamål. Dette gør vi på baggrund af en meget stærk faglig viden, og en katalytisk rolle, hvor vores brobyggerrolle bliver anvendt konstruktivt.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi bliver fortsat indbudt til at deltage i relevante råd, arbejdsgrupper og udvalg – som f.eks. Energisparerådet, Forsyningstilsynets kontaktudvalg, Dansk Standards standardiseringsudvalg for energiledelse og energisyn, Dansk Byggeris arbejdsgruppe for bedre indeklima i skolerne Energistyrelsens arbejdsgruppe for Markedsmodel 3.0, mm.
- *Aktiviteter i 2020/2021:* Vi forventer fortsat i 2020/2021 at deltage i en række råd, styregrupper og udvalg med henblik på at påvirke og udforme indsatser, "netværke" og opbygge viden og holdninger både internt og især hos de parter, vi indgår i samarbejdet med.

En kompetent debattør: Rådet for Grøn Omstilling er meget efterspurgt i debat- og formidlingssammenhæng. Det gælder både med konkrete oplæg, indspil til politiske og faglige processer, høringssvar, kommentarer i fag- og dagblade og via de elektroniske medier m.v.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har også i 2019/2020 udbygget denne rolle via skabelsen af ret megen synlighed af Rådet for Grøn Omstillings viden, indsats og faglighed. Vi har bl.a. optrådt som oplægsholder og debattør i forbindelse med Regeringens udspil til Klimalov og klimahandlingsplan.
- *Aktiviteter i 2020/2021:* Vi forventer at fortsætte og styrke denne indsats, som en væsentlig supplerende del til det grundlæggende katalytiske arbejde.

Energibesparelser i bygninger

Bygningsreglement 2018 m.v.: Vi deltager aktivt i arbejdet med hele tiden at se på, hvilke forbedringer, som egner sig til at blive krav i Bygningsreglementet bl.a. med nye krav til ressourcer, indlejret energi i materialer, driftsenergi og miljø, ventilation og vinduer, balance mellem EE og VE m.v.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har fortsat vores deltagelse i Branchepanelet for Bygninger og indgået i dialog med relevante parter om blandt andet udvikling og den kommende implementering af den frivillige bæredygtighedsklasse i BR. Derudover deltager Rådet i evalueringen af reglementets regler og herunder krav til dimensionerende transmissionstab.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil fortsætte arbejdet i Branchepanelet for Bygninger og i mulige forskellige arbejdsgrupper med at videreudvikle bygningsreglementet samt den frivillige bæredygtighedsklasse. Vi vil fortsat have fokus på renoveringsindsatsen, og hvordan sammenhængen mellem bygningens energibehov og forsyningen med VE kan reguleres.

Den ny fortælling om fordelene ved energieffektivisering: Vi arbejder med at udvikle en ny fortælling som bl.a. fremhæver de såkaldte "Non Energy Benefits" (NEB) ved energirenovering af bygninger.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har også i det forløbne år haft fokus på værdien af NEB's som forbedret indeklima og komfort som væsentlig drivkraft for at fremme energimæssigt fornuftige renoveringer af eksisterende bygninger. Der er blandt andet lavet et stort arbejde for at rådgiver politikerne om nødvendigheden af energirenoveringer i vores bygninger, som omkostningseffektivt værktøj i den grønne omstilling. Og der er blevet skrevet flere indlæg i medierne om denne oversete del af den grønne omstilling, senest en kronik i Politiken (med Christian Ibsen og Peter Birch Sørensen).
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi forventer at arbejde videre med temaet og vil fortsætte arbejdet med at få den langt overvejende positive værdi af NEBs så meget med i de økonomiske beregninger af omkostninger/fordele ved renovering af bygninger til fordel for en øget energispareindsats samt i de kommende økonomiske beregninger af fordele og ulemper ved en øget energieffektiviseringsindsats i bygninger og industri.

Nye energieffektive tagboliger: Vi har samarbejdet med Dansk Byggeri, Bygherreforeningen, Akademisk Arkitektforbund, Drost-fonden, Renovering på Dagsordenen og en række developere af tagboliger om at fastlægge brugbare retningslinjer i Københavns kommune om anvendelse af "byens øverste etage" til nye boliger, hvor det økonomiske overskud herfra kan medvirke til en energirenovering af den øvrige bygning.

- *Rapportering 2019/2020:* Efter Københavns kommunes udarbejdelse af nye retningslinjer, har vi udarbejdet en 60 siders publikation til andels-, ejerforeninger og ejere af københavnske bygninger med tomme tagrum. Publikationen skal inspirere ejerne til at inddrage deres tagboliger og udnytte mulighederne for at energirenovere den underliggende bygning i processen. Arbejdet har også været støttet af GI. Publikationen bliver lanceret i August 2020.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Med afsæt i publikationen om tagboliger vil vi søge at påvirke relevante aktører til at fremme udnyttelsen af tomme tagrum i København.

Renovering på Dagsordenen: Rådet for Grøn Omstilling blev i 2019 inviteret med som partner i Renovering på Dagsordenen. Vi deltager således i partnermøderne og er derudover aktive i arbejdsgruppe om energieffektivisering, som består af stort set alle byggeriets parter samt SYNERGI.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har deltaget meget aktivt i 2019 og 2020 i partnerkredsen samt i samarbejdsgruppen om EE, og har herigennem søgt at få energieffektivisering i bygninger og klimavenligt byggeri højere på dagsordenen bl.a. op til Folketingsvalget og i forbindelse med forhandlingerne om boligaftale og klimahandlingsplan.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi deltager fortsat i samarbejdet og RpD fik forlænget deres bevilling til 2021, hvilket også gav os mulighed for fortsat at deltage i arbejdet frem til udgangen af 2021. Den interesse, som det lykkedes at skabe hos en række partier for fordelene ved stærkere fokus på EE i bygninger, skal nu udmøntes i reelle initiativer fra Folketinget som udløber af de kommende forhandlinger om klimahandlingsplanen.

Bæredygtigt byggeri: Som energiforbruget i bygningers drift falder, med øget fokus på energieffektivitet og lavenergibyggerier, vil der nødvendigvis komme et stigende fokus på bygningers klimaaftryk i selve byggefasen, herunder det cirkulære byggeri, muligheden for at genbruge byggematerialer, den indlejrede energi i byggematerialerne og muligheden for at lagre CO₂ mm.

- *Rapportering 2019/2020:* Under klimanetværket C40's topmøde i København 9.-12. afholdt vi en konference om indlejret energi i byggeriet. 110 deltog i konferencen. Vi fik også produceret en film om emnet, som vi har spredt på de sociale medier.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil skabe en yderligere indsats for at formidle de mange aspekter af bygningers bæredygtighed. De konkrete aktiviteterne vil bl.a. afhænge af muligheden for yderligere ekstern finansiering. Her sigter vi mod projekter der understøtter kommunernes indsatser til fremme af bæredygtige bygninger og byggeri, og hvordan vi tilpasser udbudsprocesserne, så de understøtter totaløkonomi og derved yderligere energieffektiviseringer og endeligt fremmer en effektiv grøn omstilling i bygge- og anlægsbranchen. Hvordan kommunerne kan lede an i den grønne omstilling med bæredygtigt byggeri. Hvordan træ kan bruges mere i det danske byggeri for at mindske den indlejrede energi. Og hvordan vi kan genbruge flere bærende konstruktioner fremfor at rive ned, og derved mindske byggeriets klimapåvirkning.

Varmepumper til boligopvarmning: Vi har i en længere periode arbejdet sammen med bl.a. Energistyrelsen og Dansk Energi om at udbrede varmepumper til individuel opvarmning i boliger.

- *Rapportering 2019/2020:* Der er to væsentlige initiativer til fremme af varme af varmepumper i energiaftalen fra 2018. Dels skal der etableres en støtteordning til udbredelse af varmepumper til erstatning for individuel opvarmning fra 2021 til 2024 på 20 mio. kr. per år. Dels er der fra 2019 til 2024 i alt afsat 70 mio. til at støtte udskiftning af fjernvarmeforsyning til anden forsyning for de borgere, som mister fjernvarmeforsyningen som følge af nedlægningen af fjernvarmeverker. Det er i denne sammenhæng besluttet, at denne støtte skal ydes som støtte til individuelle varmepumper. I forbindelse med den nyligt vedtagne klimaplan er der afsat yderligere midler til "grøn varme" dvs. til varmepumper og fjernvarme. Hvordan disse midler udmøntes, er endnu ikke fastlagt. Vi har været inddraget som høringspart og i følgegrupper i de oprindelige ordninger.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil fortsætte arbejdet med at fremme brugen af varmepumper i boligopvarmning og følge implementeringen af Klimahandlingsplanen herunder udmøntningen af de ovennævnte midler. Rådet sigter i denne forbindelse på at sikre, at den fremtidige indsats til fremme af varmepumper afbalanceres i forhold til energieffektiviseringen af klimaskærmen ud fra samfundsøkonomiske kriterier. Derudover vil Rådet også have fokus på at sikre, at indsatsen til fremme af varmepumper tilrettelægges mest hensigtsmæssigt ved en afbalanceret anvendelse af en kombination af virkemidler, herunder information, krav mv. til understøttelse af de økonomiske støtteordninger.

Indeklima i daginstitutioner: Vi søgte i 2017 og fik støtte af Realdania til et indeklimaprojekt med fokus på daginstitutioner. Projektet blev desuden støttet af Rockwool, Velux, VELTEC og Energifonden.

- *Rapportering 2019/2020:* Projektet blev afsluttet ultimo 2019, og der er bl.a. udarbejdet delrapporter for indeklimaet i de 20 daginstitutioner, en hovedrapport og pixie-udgaver af rapporten. Projektets resultater, der blev præsenteret på en række seminar i løbet af 2019, gav anledning til en massiv presseomtale.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Der er indsendt en ny ansøgning om støtte til Realdania med henblik på en fortsættelse af daginstitutionsprojektet.

Bygningers udvidede rolle mod et klimaneutralt Danmark:

CONCITO og Rådet for Grøn Omstilling har fået bevilling af Realdania og GI til et 2-årigt projekt om bygningers rolle i fremtidens klimaneurale Danmark. Hovedformålet med projektet er at indsamle, bearbejde, opbygge og formidle viden om udvikling og tendenser på områder, som kan have betydning for byggeriet. Hensigten hermed er at kunne

informere byggeriet tidligt om nye bidrag til og muligheder i den grønne omstilling mod 2050. Energifonden yder et mindre bidrag til projektet i form af timer fra RGO.

- *Rapportering 2019/2020:* Projektet er netop igangsat pr. 1. juni 2020, hvor de første skitser til det fremadrettede arbejde er drøftet med projektets følgegruppe.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Projektet løber frem til medio 2022, hvor der løbende leveres temaanalyser i form af temarapporter, fremsynsnotater, faktaark m.v. Projektet indeholder desuden, at den opbyggede viden forelægges for branchen i relevante eksisterende eller nye fora.

Energibesparelser i små- og mellemstore virksomheder

Energibesparelser i mindre SMV: De mindre SMV har så lave energiforbrug hver især, at der ikke er plads (såvel privatøkonomisk som samfundsøkonomisk) til, at der udføres egentlig rådgivning, som kan motivere dem til at gennemføre energibesparelser.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi indledte i 2019 et samarbejde med Gate 21, i forbindelse med projektet Styr Energien 2.0. Formålet med projektet er at udvikle markedsdrevne forretningsmodeller for energibesparelser i SMV'er. Projektet er finansieret af Energifonden og løber frem til medio 2021. DØR er i den forbindelse blevet udpeget til at lede projektets styregruppe og har desuden bidraget til den afsluttende rapport, der evaluerer projektets resultater og sammenholder dem med andre tilsvarende projekter. Se: <https://rgo.dk/styr-energien-2-0/> Vi deltager desuden i et Elforsk projekt sammen med Transition og Tekniq mfl. om databaseret energiledelse målrettet SMV.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil fermover fortsat arbejde for, at der er fokus på energieffektivisering i SMV-segmentet både i forbindelse med de vedtagne tilskudspuljer og i forbindelse med debatoplæg mm.

Vidensopsamling og formidling: Vi opsamler viden fra de aktører, der arbejder målrettet med energibesparelser hos SMV og videreformidler den.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har i 2019/2020 fornyet vores hjemmeside www.rgo.dk og her udbygget hjemmesiden med konkrete råd til erhvervsvirksomheder, om hvordan de kan spare på energien, og hvor de kan hente yderligere inspiration. I denne forbindelse blev der lavet en temaside om energieffektivisering i SMV med praktiske cases, film, idélister mm.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Rådet for Grøn Omstilling vil videreudvikle hjemmesiden med information mm om energieffektivisering i SMV.

Samarbejde med Brancheorganisationer mm: Der søges i denne forbindelse etableret et samarbejde med udvalgte brancheorganisationer, hvor medlemmerne i stor udstrækning er SMV.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi indgik i 2019 en partnerskabsaftale med interesseorganisationen SYNERGI. Partnerskabsaftalen har fokus på øget energieffektivitet i bygninger og erhverv, herunder især i små og mellemstore virksomheder. I 2020 har vi bl.a. samarbejdet om høringssvar mm.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil fortsætte det gode samarbejde med Synergi og andre relevante brancheorganisationer i forbindelse med bl.a. Energisparerådets arbejde.

Overskudsvarme og store varmepumper: Spørgsmålet om udnyttelse af overskudsvarme diskuteres løbende, og det fremhæves ofte, at energiafgifterne er en barriere for udnyttelsen af overskudsvarme i erhvervsvirksomheder. Desuden drøftes løbende, hvordan større varmepumper kan indføres i fjernvarmesystemet bl.a. i forbindelse med udnyttelsen af overskudsvarme fra bl.a. datacentre.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har i perioden fortsat vores politikudvikling på området bl.a. på baggrund af møder med branchen, varmepumpeleverandører, kraftværker mm.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil fortsætte dette arbejde og vil bl.a. følge afgiftsreglerne og fortolkningen af reglerne samt, hvorledes varmepumper kan indpasses i fjernvarmen. Vi er desuden begyndt at drøfte med Fynsværket og Esbjergværket, hvorledes de bør se på fremme af meget store varmepumper, som kan indgå i at erstatte de store kraftvarmeanheder fyret med såvel fossile brændstoffer som fast biomasse.

Indsatser på transportområdet

Elbiler: Rådet for Grøn Omstilling arbejder for at fremme elbiler som en energieffektiv transportform.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har i perioden fortsat arbejdet med at skabe fælles forståelse for, hvordan det fremtidige afgiftssystem skal fremme køb af elbiler. Vi har bl.a. rådgivet Eldrup-kommissionen.
- *Aktiviteter 2020/2021.* Vi vil i 2020/2021 særligt fokusere på at der skal skabes en samlet infrastrukturplan for ladeinfrastruktur af elbiler. Vi vil endvidere fortsætte arbejdet med at synliggøre de store energieffektivitets fordele, der er ved elbiler ift. fossile køretøjer. Vi vil også arbejde for afgiftsstigninger for ineffektive køretøjer, stigende frem mod 2030.

Tunge køretøjer: Rådet for Grøn Omstilling arbejder for en hurtig nedbringelse af klimabelastningen for tung transport, herunder omstilling til el-lastbiler.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har i denne periode været aktive deltagere i regeringens Klimapartnerskab for landtransport, hvor fokus særligt var på de tunge køretøjer. I denne forbindelse har vi givet viden til branchen samt input til hvilke virkemidler, der mest effektivt kan fremme den grønne omstilling. Vi har desuden arbejdet for at synliggøre Clean Vehicle Directive og dennes implementering ift. kommuners grønne indkøb af køretøjer.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil arbejde aktivt på at sikre at el-lastbiler får en fremtrædende plads i den klimahandlingsplan for transport, der skal vedtages i Folketinget. Vi vil endvidere arbejde med mindre demonstrationsprojekter, der skal vise de nye teknologier som el- og brintlastbiler. Vi vil desuden prøve at skabe en fælles forståelse i branchen af de teknologiske muligheder, der er for at transporten kan yde sit væsentlige bidrag ift. 70%-målet i 2030.

Energieffektivisering og øget brug af vedvarende energi indenfor skibsfart: Rådet for Grøn Omstilling arbejder for øget brug af landstrøm til krydstogtskibe og færger samt for øget brug af vedvarende energi indenfor skibsfarten.

- *Rapportering 2019/2020:* Vores arbejde for fremme af landstrøm har bl.a. været medvirkende til, at Københavns kommune og CM port har besluttet at etablere landstrøm til færger og krydstogtskibe. Vi arbejder nu for at dette sker hurtigst muligt. Vi har også sat fokus på andre havne og det kan nævnes, at Aarhus Havn nu har besluttet at lave landstrøm til krydstogtskibe. Vi er ligeledes begyndt at sætte fokus på landstrøm til fragtskibe og fiskefartøjer, hvor der ligeledes er stor mulighed for bedre energieffektivitet og CO₂-besparelser. Vi har også set på mulighederne for alternative brændstoffer, herunder ammoniak som vi har haft dialog med Siemens og MAN Energy Solutions om – begge har store visioner om ammoniak til både skibe og tunge køretøjer. Her er vi bl.a. opmærksomme på faren for dannelse af lattergas ved afbrænding af ammoniak. Rådet for Grøn Omstilling har desuden løbende arbejdet i FN/IMO for at få optimeret skibenes hastighed/power i forhold til brændstofforbrug (lavere hastighed giver store brændstofbesparelser for skibsfart) og strammet EEDI (Energy Efficiency Design Index), der regulerer energieffektiviteten for nybyggede skibe. Også dette arbejde fortsætter i 2020/21 og er medfinansieret af Climate Works Foundation.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Arbejdet for landstrøm samt øget effektivitet for skibe fortsætter i 2020/21 med medfinansieret af Climate Works Foundation. Derudover er vi gået i gang med et større EU-projekt (INTEREG) om at nedbringe energiforbruget til skibsfart ved at eftermontere forskellige vindteknologier.

Tværgående initiativer, herunder energiomstillingen

EU-arbejde: Vi har løbende fulgt og debatteret EU's energi- og klimapolitik herunder EU's green deal og indsatserne ift. de energi- og klimainitiativer i udspillet.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har indsendt hørings svar, kommenteret de energi- og klimarelaterede dele af EU's green deal og har desuden bidraget med et kapitel i en bog om emnet (udgivet af DEO). Forud for EU-parlamentsvalget afholdt vi flere debatmøder med fokus på bl.a. EU's energi- og klimapolitik.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil løbende følge udviklingen af EU's energi- og klimapolitik herunder implementeringen af EU's green deal.

Klimalov og klimahandlingsplan

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har gennem det seneste år arbejdet intenst for vedtagelse af en ambitiøs klimalov. Vi har deltaget i den offentlige debat, holdt møder med politikere og embedsmænd samt arbejdet for at formidle relevant information til øvrige NGO'er på klima- og energiområdet. Det har været væsentligt at de forskellige aktører har arbejdet ud fra en fælles forståelse af udfordringer og muligheder. Vi har i denne proces haft et bredt fagligt fokus og sigtet mod både direkte reducerede udledninger fra f.eks. landbruget, men også på at færdiggøre den danske omstilling af energisektoren til VE hurtigst muligt – med minimal brug af biomasse, samt fokusere yderligere på EE m.v.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Klimaloven er vedtaget, mens forhandlingerne om de underliggende klimahandlingsplaner pågår. Vi vil det kommende år forsøge at påvirke forhandlingerne, således at elementerne i en aftale ledende frem mod 70%-målet i 2030 og som ser på de bredere hensyn vedr. effekterne af klimapolitikken uden for Danmark bliver de mest hensigtsmæssige. Vi vil løbende følge implementeringen af handlingsplanerne.

Bioenergi: Vi arbejder bredt med bioenergi – fast, flydende samt biogas - herunder prioritering af anvendelsen af de begrænsede biomasseressourcer. Vi ser bl.a. på prioritering af anvendelsen af halmressourcerne og på synergieffekter mellem produktion af biobaseret VE og reduktion af udslip af metan og lattergas fra landbrug samt kulstoflagring i jord. Vi holder stadig øje med certificeringen ("Branchedeklarering") for bionaturgas, dvs. biogas distribueret via gasledningsnettet. Vi søger at overbevise nye aktører om at certificeringen er troværdig, samtidig med at vi holder øje med, at biogas reelt produceres på restprodukter og ikke energiafgrøder, f.eks. majs. Vi undersøger mulighederne for at få skærpet kravet til biogas, som pt. er at max. 12 vægt% af tilførslen må udgøres af energiafgrøder.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi arbejder fortsat med bæredygtighedskriterier for biomasse, og for at brug af fast biomasse reduceres, med sigte på udfasning frem mod 2040. Vi har haft dialog med forsyningsselskaberne i Esbjerg og på Fyn samt Ørsted om at "springe over" fast biomasse på de resterende kulfyrede kraftvarmeverker og gå direkte til en mere langsigtet løsning baseret på bl.a. store varmepumper, overskudsvarme fra industri, damvarmelagre samt geotermi. Vi har arbejdet for, at

biogas opprioriteres samt haft dialog med relevante virksomheder og forskere om at fremme metanisering af CO₂ fra opgraderingsanlæg for biogas. Vi følger udviklingen vedr. CO₂-fangst, CCS og især CCU og har haft dialog med bl.a. Klimarådet herom på grundlag af deres store rapport fra marts 2020.

- *Aktiviteter i 2020/2021:* Vi vil fortsat følge området tæt og udnytte vores ekspertise inden for både energi, landbrug og transport. Vi følger bl.a. arbejdet med at udvikle "grønne bioraffineringsanlæg", som har tæt sammenhæng med biogas. Vi arbejder fortsat for få indført afgift på biomasse til energi (både kollektive og individuelle anlæg), bl.a. for at fjerne favoriseringen af biomasse frem for varmepumper. Endelig indgår vi i et projekt om biomasse, som vi udfører med støtte fra European Climate Foundation, hvor vi bl.a. ser på omstilling af de tilbageværende kulfyrede værker i Aalborg, Esbjerg og Odense, hvilket styrker og spiller sammen med ovennævnte arbejde for Energifonden.

Geotermi: Der er siden 2018 kommet stærkt øget fokus på geotermi som en mulig ny vedvarende energikilde.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi har fulgt udviklingen på området bl.a. gennem deltagelse i konferencer og enkelte møder med operatører på området bl.a. er vi med i GEOOP - Advisory Board. Vi har desuden i flere debatindlæg argumenteret for brugen af geotermi i varmeforsyningen samt bragt en kronik i vores magasin Grøn Omstilling om emnet.

Aktiviteter 2020/2021: Vi vil forsætte med at følge udviklingen på området bl.a. med henblik på politikudvikling.

Grøntelvalg.dk: Vi har på grundlag af arbejdet med Branchedeclarationen for strøm med klimavalg oprettet denne hjemmeside for flere år siden.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi vedligeholder hjemmesiden og er jævnligt i dialog med el-handlere, der udvikler nye produkt på hjemmesiden og som ønsker rådgivning omkring både produkterne og markedsføringen heraf. Vi har været involveret i arbejdet omkring retningslinjer for markedsføring af grøn strøm, som forbrugerombudsmanden har gennemført og som har ledt til ikrafttrædelse af de nye retningslinjer til september 2020.
- *Aktiviteter 2020/2021:* I forbindelse med ikrafttrædelsen af de nye retningslinjer vil grøntelvalg.dk bliver delvist overflødig, da forbrugerne herefter kan følge det nye 2-bladssystem. Vi vil derfor opdatere siden med forbrugeroplysning om, hvordan den grønne markedsføring under de nye regler skal tolket

Ecodesign og energimærkning af produkter: Energimærkningsdirektivet danner den fremtidige ramme for at sikre en hurtig udbredelse af de mest energieffektive teknologier gennem forbrugernes valg.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi deltager i Energistyrelsens arbejdsgruppe, der står for kommunikationen til forbrugerne ifm. reskaleringen af energimærkerne frem mod 2030. Vi har haft fokus på udviklingen af brugen på markedet og fulgt udviklingen af nye og reviderede kriterier.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi fortsætter arbejdet i Energistyrelsens arbejdsgruppe samt EEB's arbejdsgruppe Coolproducts. Vi vil løbende følge udviklingen og skabe transparens og formidling om mærkerne og debatten om den fortsatte udvikling af direktivet til i højere grad også at omfatte materialer og genanvendelse.

Grøn afgiftsreform: Vi har løbende gennem 2019 og 2020 fokuseret på en omlægning af grønne afgifter. Det nuværende grønne afgiftssystem er mange steder ulogisk og en konsekvens af mange års justeringer og tilføjelser under forskellige politiske og økonomiske hensyn.

- *Rapportering 2019/2020:* Vi afholdt i juni 2020 en stor konference om grønne afgifter. Som input til konferencen har vi udgivet en dybdegående rapport med forslag til en række ændringer af det nuværende afgiftssystem, herunder en ny og mere omfattende CO2-afgift.
- *Aktiviteter 2020/2021:* Vi vil løbende følge og blande os i debatten om en grøn afgiftsreform, og ikke mindst ift. udvikling og implementering af en CO2-afgift, der forventeligt vil komme ifm. Klimahandlingsplanen.

Budget for 2020 og 2021

Der er i 2020 budgetteret med et forbrug på 1,8 mio. kr., hvilket betyder, at ikke-forbrugte midler på i alt 1,8 mio. kr. overføres til 2021. I nedenstående tabel opsummeres det forventede forbrug i 2020 og 2021.

	2020	2021
• Lønninger i DØR	1.700.000 kr.	1.700.000 kr.
• Overhead 40 %	680.000 kr.	680.000 kr.
• <u>Øvrige udgifter</u>	<u>136.000 kr.</u>	<u>136.000 kr.</u>
• <u>Samlede udgifter</u>	<u>1.836.000 kr.</u>	<u>1.836.000 kr.</u>